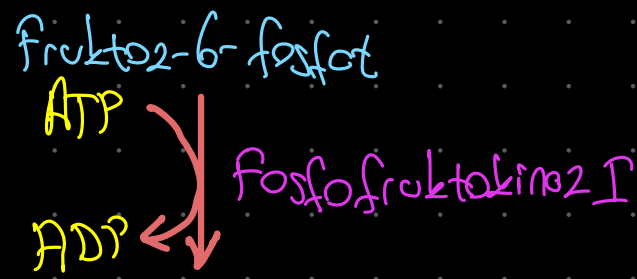
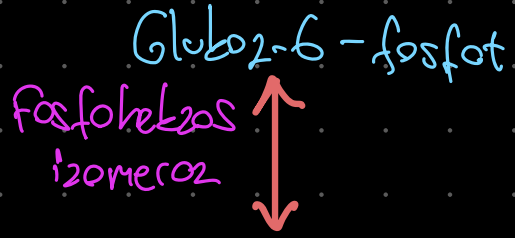
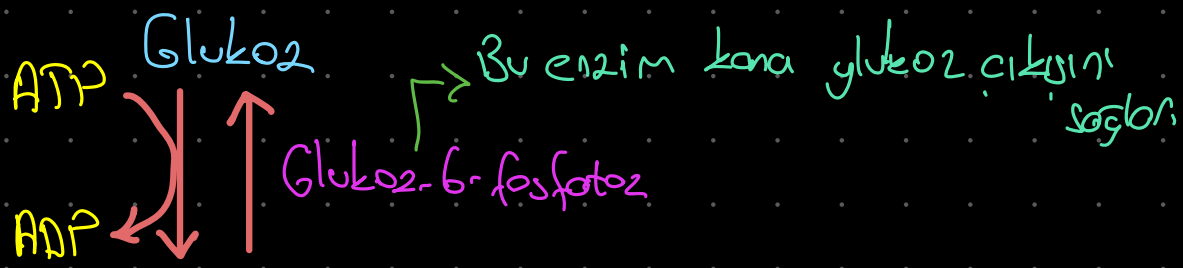
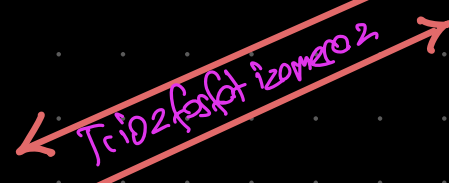
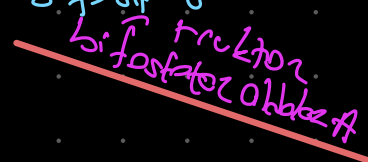

Hız Sınırlayıcı

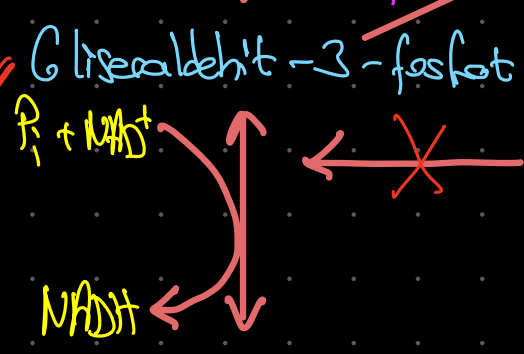
Heksokinaz
Glukokinaz

Fruktoz bisfosfat aldolaz A

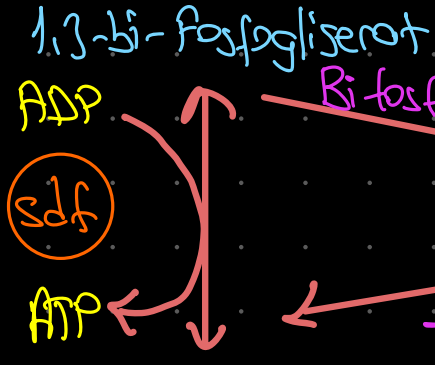

Gliseraldehid-3 fosfat dehidrogenaz

iodoasetat ile inhibe olur

fosfoglisaratkinaz

2,3-Bisfosfoglisarat

*Glikolizin 2,3BPG yapımında kullanılmadığı sonucu ATP oluşumu azalır ve net kazanç sıfır olur.

Hız Sınırlayıcı

İzomeraz

2-fosfoglisarat

Endoz $\leftarrow$ X $\leftarrow$ Sodyum florür ile inhibe olur.

Fosfoend pirüvat

ADP $\rightarrow$ ATP $\leftarrow$ Pirüvatkinaz

Pirüvat

$NADH_2$

NAD^+

Laktat

* 6. basamağındaki NAD^+ ihtiyacı için gerçekleştirilir.

* Sitozolik bir reaksiyondur.

Laktat dehidrojenaz

Aiz Sırtığı

* Glikoliz sırasında oluşan $NADH$ 'lerin tüketimine göre glikoliz ikiye ayrılır.

$\rightarrow$ Aerobik Glikoliz: $NADH$ 'ler gliserol fosfat ya da malat-aspartat mekanizmasıyla ETZ 'ye aktarılır. (Oksidatif fosforilasyon)

$\rightarrow$ Anaerobik Glikoliz: $NADH$ 'ler pirüvatın laktata dönüşümünde kullanılır.

* Mitokondrisi olan hücrelerde yeterli O_2 varlığında aerobik glikoliz gerçekleşirken mitokondrisi olmayan (eritrosit) veya yeterli O_2 'si olmayan (iskelet kası, böbrek medullası) hücrelerde anaerobik glikoliz gerçekleşir.

	Hezokinaz	Glukokinaz
Doku Dağılımı	Tüm dokular	Karaciğer, pankreasın β hücreleri
Substrat	Hezozlar	Glukoz
K_m	Düşük (ilgisi fazla)	Yüksek (ilgisi az)
V_m	Düşük (fazla miktarda glukoz fosforilleyemez)	Yüksek (fazla miktarda glukoz fosforilleyebilir)
İnhibisyon	Glukoz-6-Posfat	Fruktoz-2-6-Posfat
Aktivasyon	İnsülinde etkilenmez	İnsülin aktive eder.

* Pirüvat laktatın dışında; asetil-CoA, oksaloasetat veya etanda de dönüştürülebilir!

* İnsülin hakimiyetinde;

✓ Anabolik düzenleyici enzimler defosforile olarak aktiftir.

✓ Katabolik düzenleyici enzimler defosforile olarak inaktiftir!

* Glukagon hakimiyetinde;

✓ Katabolik düzenleyici enzimler fosforile olarak aktiftir

✓ Anabolik düzenleyici enzimler fosforile olarak inaktiftir

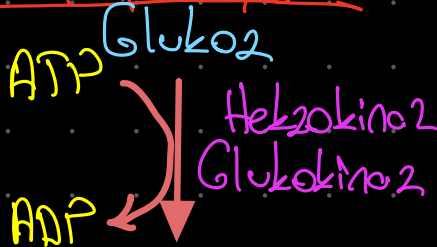
* Hezokinazın 4 izoenzimi (I, II, III, IV) vardır.
 ↗ Glukokinaz

* PFK-1 basamağını: yüksek ATP ve sitrat inhibe eder,

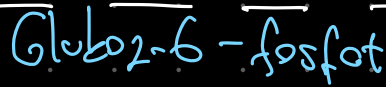
PFK-2 ile üretilir: AMP ve fruktoz 2,6-bisfosfat aktive eder.

* Glikolizdeki ilk ve tek oksidasyon → Gliseratdehit 3 fosfat dehidrogenaz

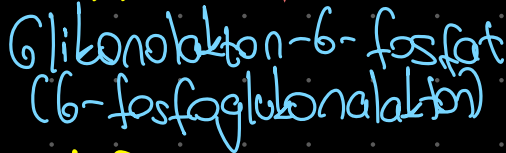
Heksos Monofosfat Yolu

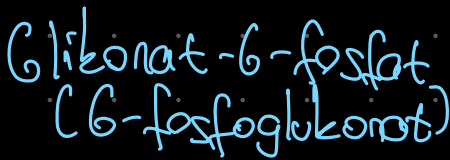
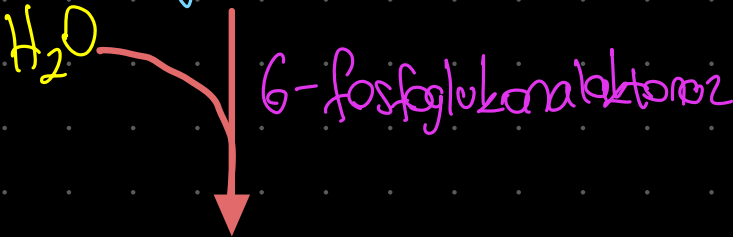
* 66P'nin C1'de aldehit kısmının oksidasyonu ve ester bağı ile fakton karboksilli asit oluşumunu katalizler.

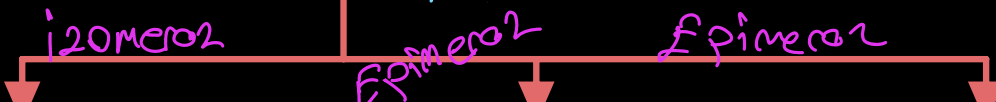
* Ester bağının hidrolizini katalizler ve halka açılır.

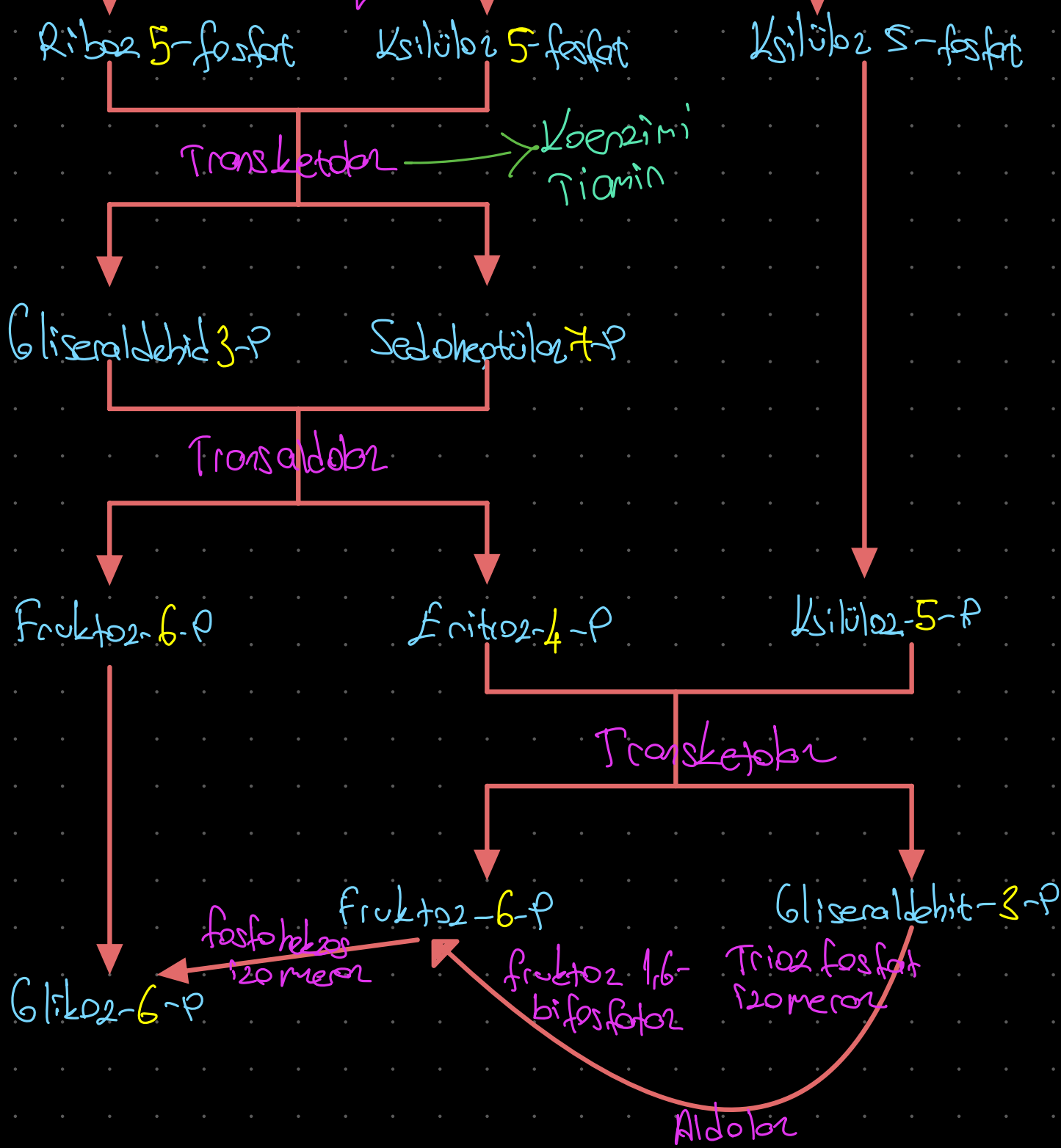

* C3'deki OH, ketona okside olur. C1'deki karboksilin CO₂ olarak kaybını sağlar.

Oksidatif Reaksiyonlar
Nonoksidatif Reaksiyonlar

* NADPH/NADP oranının bozulması sonucu hücre AMP yoluna girer.

* Bu yolun;

→ major fonksiyonları:

1- DNA, RNA, ATP, NADH ve FAD için pentoz şekerini sentezi

2- Riboz sentezi için bazik amino asitlerin sentezi için

→ minor fonksiyonları:

→ 3, 4, 5, 6 ve 7 karbonlu şekerleri birbirine dönüştürme

2- Glikolitik ara ürünlerin oluşumu (gliseraldehid 3-P, fruktos 2-6P)

→ Glikoliz ve AMP'nin ortak ürünü → Gliseraldehid 3-P →

* AMP glikolizin okside yoludur.

* NAD → Nikotinamik Adenin dinükleotit

* G6PD eksikliğinin sonuçları:

→ Oksidan stresin olduğu durumlarda (bazı ilaçların kullanımı, enfeksiyon) G6PD eksikliği eritrositlerin yaşam sürelerini kısaltır, hemolitik anemi oluşur.

→ Eritrosit bileşenleri okside olur, ROS (yapısında en az bir tane ortaklanmış elektron bulunduran yapı) oluşur.

→ ROS gibi stres oluşturan durumlarda H_2O_2 birikir ve eritrositlere zarar verir.

→ G6PD tarafından sağlanan indirgenme kapasitesinin yakılgunda okside edici ajanlar hıyri metemoglobin'e dönüştürür, denatüre ederek hıyri cisimcikleri oluşturur. Eritrosit membranına yapışarak hemolize neden olur.

Not: Akdeniz tipi G6PD eksikliği olan bazı bireyler baklaya karşı duyarlıdır. Baklardaki oksidanlar polihidroksi pirimidin, β -glukozidler, deüritine ve isosouranildir.

Hemolizin boyutu tubetilen bakla miktarına bağımlı.

▼ HMP yolunda ATP üretilmez.

* Eğer organizmada NADPH ve pentoz gereksinimi dengeli ise, HMP yolu birinci dönem reaksiyonları ile sonlanır.

* G6P'nin hangi yola gireceğini belirleyen faktörler

- ATP = NADPH = Riboz 5-fosfat

* HMP yolunun kontrolü glikoz 6-fosfat dehidrogenaz besenliğinde yapılır.

→ Bu reaksiyon NADPH ile inhibe olur, glutatyonun (GSH) oksitlenmiş şekli olan GSSG ve glikoz 6-fosfat tarafından aktiflenir.

→ Ayrıca glikoz 6-fosfat dehidrogenaz ve glikolat 6-fosfat dehidrogenaz enzimlerinin sentezi insülin tarafından inhibe edilir.

Glikoliz - HMP Dengesi

1) Hücrenin NADPH ve riboz 5-fosfat gereksinimi dengede olduğu zaman glikoz 6-fosfat yoluna girer.

2) Hücrenin NADPH gereksinimi riboz 5-fosfattan fazla ise 3. grup reaksiyon gelişir ve glikoz 6-fosfat tan olarak CO₂'e oksitlenir.

→ Bu reaksiyonlar HMP yolunun her iki dönemini ve glikoneojener reaksiyonların son aşamalarını kapsar.

→ Yağ dokusu, eritrosit ve steroid sentezi yapılan okubunbu özelliklerle

gelişir.

3) Hücrenin riboz 5-fosfat gereksinimi NADPH'ın fazla ise glikoz 6-fosfat çoğu glikolitik yolla fruktoz 6-fosfat ve gliseraldehid 3-fosfata dönüşür, transaldolaz ve transketolaz reaksiyonları ile riboz-5-fosfat sentezlenir.

4) Hücreye NADPH ve ATP'nin her ikisi de gerekli ise AMP'nin oksidatif bölümünde oluşan riboz 5-fosfat, fruktoz 6-fosfat ve gliseraldehid 3-fosfata dönüşür. Bu ürünler glikolitik yola pirüvata girer.

